

AMŽIAUS, VEISLĖS IR LYTIES ĮTAKA ŠUNŲ LĒTINIAM INKSTŲ NEPAKANKAMUMUI

Aidas Grigonis¹, Vidmantas Lasys², Vytautas Mačijauskas¹, Edvinas Stanevičius², Gintaras Zamokas¹

¹Lietuvos veterinarijos akademija, Neužkrečiamų ligų katedra, Dr. L. Kriaučeliūno smulkių gyvūnų klinika, Tilžės g. 18, LT – 47181, Kaunas; tel. 36 23 03, faks. 36 34 90; el. paštas: ginza@lva.lt, aidadas@one.lt, v.macijauskas@lva.lt

²Lietuvos veterinarijos akademija, Anatomijos ir fiziologijos katedra, Tilžės g. 18, L – 47181, Kaunas, tel. 36 19 03; el. paštas: vidmantas.lasys@lva.lt

Santrauka. LVA Dr. L. Kriaučeliūno smulkių gyvūnų klinikoje per 5 metus (2000–2004) Vidaus ir Infekcinių ligų skyriuose kasmet buvo gydoma vidutiniškai 1600 šunų. 3,6% vidaus organų susirgimų sudarė lėtinis inkstų nepakankamumas (LIN).

Visi klinikoje gydyti šunys buvo registruojami, renkami jų *anamnesis vitae et morbi* duomenys ir tiriami pagal klinikinio tyrimo metodikas. Šunims, kuriems klinikiniai simptomai leido įtarti LIN, atlikdavome kraujo biocheminius ir morfologinį tyrimus, taip pat šlapimo biocheminį tyrimą. Analizatoriumi REFLOTRON MANUAL kraujyje nustatydavome kreatinino (CREA) ir šlapalo (UREA) kieki. Kraujo morfologinis tyrimas buvo atliekamas aparatu QBC® VET AUTOREADER, šlapimo biocheminis tyrimas – aparatu URILUX. Kompiuterine programa „Graph Prism™. Version 2.0“ atlikdavome duomenų statistinius skaičiavimus.

Analizuodami duomenis pastebėjome, kad per metus klinikoje gydomų šunų skaičius turėjo tendenciją didėti. Daugiausia šunų klinikos terapiniuose skyriuose gydyta 2003–2004 m., bet sergamumas vidaus organų ligomis tais metais buvo mažiausias – 34,9% (706) visų susirgimų. Didžiausias sergamumas vidaus organų ligomis užregistruotas 2002 m. – 58,1% (847) visų susirgimų. Lėtinis inkstų nepakankamumas 2000 m. užregistruotas vos 1,9% (12) vidaus organų ligomis sirgusių šunų. Tai pats mažiausias susirgimų skaičius per 2000–2004 metus. Daugiausia šunų, sirgusių LIN, užregistruota 2003 m. – 5,7% (40) vidaus organų susirgimų skaičiaus.

Dažniausiai LIN 2000 m. sirgo mišrūnai – 50% visų LIN sirgusių šunų. 2001–2004 m. didžiausias šunų sergamumas nustatytas „kitų veislių“ grupėje. 2001 m. šios grupės šunys sudarė 65% visų LIN sirgusių šunų, 2002 m. – 77,8%, 2003 m. – 47,5%, 2004 m. – 57,5%. Per 5 metus pastebėjome, kad LIN neretai serga bulterjerų ir įvairių spanielių veislių šunys. Inkstų ligomis linkusių sirgti šunų grupei nepriskiriami vokiečių aviganiai ir rotveiliai. Šių veislių šunys inkstų patologijas paveldi rečiau. Išanalizavę 5 metų duomenis pastebėjome, kad rotveilerių veislės šunys sirgo mažiausiai – nuo 0% iki 16,7% visų LIN sirgusių šunų.

Analizuojant amžiaus įtaką šunų sergamumui LIN nustatyta, kad 2000 m. daugiausia sirgo vyresni kaip 9 metų šunys (42,8% sindromu sirgusių šunų). Mažiausiai sirgo jaunesni kaip 3 metų šunys (14,3% LIN sirgusių šunų). 2001–2004 m. dažniausiai sirgo 6–9 metų šunys (nuo 32,5% iki 51,8% LIN sirgusių šunų). Rečiausiai 2001 m. ir 2002 m. sirgo jaunesni kaip 3 metų šunys (nuo 3,7% iki 15% visų LIN sirgusių šunų). 2003 m. ir 2004 m. mažiausiai sirgo 3–6 metų šunys (nuo 10% iki 17,5% visų LIN atvejų).

Analizuodami lyties įtaką pastebėjome, kad 2000–2001 m. LIN sindromu sirgo toks pat patinų ir kalių skaičius. 2002 m. ir 2003 m. dažniau sirgo kalės: 2002 m. – 63% kalių ir 37% patinų, 2003 m. – 55% kalių ir 45% patinų. 2004 m. LIN dažniau sirgo patinai – 60%, kalių – 40%.

Raktažodžiai: šunys, lėtinis inkstų nepakankamumas, uremija.